

1/2021 | Tiedote alkavasta tutkimuksesta

Lääkehoitokäytäntöjen alueellinen seuranta ja ohjaus.

Tahvanainen H, Holmström AR, Airaksinen M

Kansallisista rationaalisen lääkehoidon suosituksista käytäntöön

- Ensimmäisessä osatutkimuksessa määritetään rationaalista lääkkeiden käyttöä kuvaava mittaristo palveluiden järjestäjien käyttöön. Toisessa osatutkimuksessa laadittua mittaristoa pilotoidaan valikoiduilla alueilla.
- Hankekokonaisuuteen kuuluu myös osatyö, joka tuottaa käytännönläheistä tietoa koneellisen annosjakelupalvelun käytön vakiinnuttamiseen siten, että palvelukokonaisuuteen on integroitu riittävä lääkehoidon riskien hallinta ja seuranta.
- Hanke toteutetaan Helsingin yliopistossa farmasian tiedekunnassa. Mittaristo määritetään vuoden 2021 aikana ja pilotoidaan 2022. Koneellista annosjakelua kuvaava osatyö on julkaisuvaiheessa.

Aineisto ja menetelmät

Tutkimuksen ensimmäisen vaiheen aineisto kerätään laadullisella delfoi-menetelmällä. Toisessa vaiheessa mittariston pilotointi pohjautuu rekistereistä kerättävään aineistoon.

Alueellinen ohjaus ja sen edellytykset

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa vastuu sote-palvelujen järjestämisestä, rahoituksesta ja alueellisesta seurannasta ja ohjauksesta siirtyy kunnilta maakunnille tai hyvinvointialueille. Tällä hetkellä Suomessa ei ole toimijaa, joka tuottaisi alueellista tietoa lääkkeiden käytöstä ja tukisi lääkkeen määräämistä sekä lääkehoitokäytäntöjen kehittämistä alueilla. Lääkehuollon palvelut tuotetaan täysin yksityisen sektorin toimesta lukuun ottamatta sairaala-apteekkien palvelutuotantoa. Lääkehoito on kuitenkin osa sote-maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvia palveluketjuja ja palvelukokonaisuuksia. Tulevien maakuntien tulisi pystyä ohjaamaan lääkehuollon toimintaa ja rationaalisen lääkehoidon periaatteiden toteutumista vastuulleen kuuluvissa useiden eri organisaatorajojen läpi leikkaavissa palveluketjuissa ja palvelukokonaisuuksissa.

Kansallinen rationaalisen lääkehoidon toimeenpano-ohjelma linjaa tavoitteita vaikuttavan, turvallisen, laadukkaan, yhdenvertaisen ja taloudellisen lääkehoidon edistämiseksi. Yhtenä ohjelman tavoitteena on, että alueilla on toimivat rakenteet eri toimijoiden välisen moniammatillisen yhteistyön ja lääkehoitojen ohjauksen varmistamiseen. Tämän tutkimuksen tavoitteena on luoda edellytyksiä alueelliseen lääkehoidon ohjaukseen.

Tämä tutkimus tuottaa tietoa alueellisen lääkkeiden käytön tietopohjan kehittämiseen sekä lääkehoidon ohjauksen työväliseen palveluiden järjestäjien tueksi. Lisäksi tutkimuskokonaisuus tuottaa järjestelmälähtöisesti tietoa iäkkäiden lääkehoidon järjeistämisestä ja kansallisten suositusten toimeenpanosta kotihoidossa. Lääkehoidon ohjaus ja kansallisten lääkehoitokäytäntöjä ohjaavien suositusten toimeenpano vaikuttavat onnistuessaan merkittävästi lääkehoidon vaikuttavuuteen, turvallisuuteen laatuun, yhdenvertaisuuteen ja taloudellisuuteen yksilön, organisaation ja yhteiskunnan tasolla.

Kuva. Laadukas ja yhtenäisen tietopohja mahdollistaa tiedon hyödyntämisen eri tasoilla (Virta-hanke)

Soteuudistus (2020) Hallituksen esitys eduskunnalle 8.12.2020 <https://soteuudistus.fi/he>

Sosiaali- ja terveysministeriö (2018) Rationaalisen lääkehoidon toimeenpano-ohjelma Loppuraportti. Hämeen-Anttila K, Närhi U, Tahvanainen H. Sosiaali- ja terveysministeriö 15:2018.

Sosiaali- ja terveysministeriö (2019). Näkökulmia lääkehoitoon ja lääkkeiden jakeluun liittyvistä muutostarpeista: Virkamiesmuistio. Sosiaali- ja terveysministeriö 5:2019. Luettu internetistä 15.11.2020 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4027-7>

DigiFinland (2020) Virta-hanke <https://digifinland.fi/toimintamme/virta-hanke/virta-hanke-lisatietoa/>

Lisätietoja

Heidi Tahvanainen, tahvanainen.heidi@gmail.com, p. 044-556 1162

Tiedote on tutkimusryhmän laatima. Vastuu sisällöstä ja jakelusta kuuluvat tutkimusryhmälle. RATTI-tutkimusverkosto ja julkaisualustan ylläpitäjä eivät vastaa yksittäisten tiedotteiden sisällöstä.